

Dohoda pro zelená města

Vysvětlení k monitorování a výkaznictví a k sadě povinných ukazatelů

Následující text stručně shrnuje základní požadavky na monitorování a vykazování toho, jak je plněna Dohoda pro zelená města, a také soubor povinných ukazatelů pro každou z pěti oblastí, jimiž se Dohoda pro zelená města zabývá: ovzduší, voda, příroda a biodiverzita, odpad a oběhové hospodářství a konečně hlukové znečištění.

Výkaznictví jako klíčová součást Dohody pro zelená města

Zúčastněná města jsou povinna vykazovat výsledky v pěti oblastech, jimž se Dohoda pro zelená města věnuje. Pokrok při dosahování stanovených cílů bude sledovat systém monitorování a *podávání zpráv*, na kterém se dosud pracuje.

Podávání zpráv v rámci Dohody tedy má tyto hlavní cíle:

- prokazovat, jak zúčastněná města naplňují pět cílů Dohody,
- umožnit, aby zúčastněná města mohla své výsledky srovnávat s výsledky dalších měst.

Povinné ukazatele

Následující stránky popisují kompletní soubor povinných ukazatelů.

Aby městům nevznikla přílišná zátěž, byl počet povinných ukazatelů omezen. Jejich smyslem tedy není plně obsáhnout každou z oblastí Dohody.

Vedle povinných ukazatelů mohou města používat další místně definované ukazatele ke sledování toho, do jaké míry jsou naplňovány konkrétní místní cíle.

Používání povinných ukazatelů

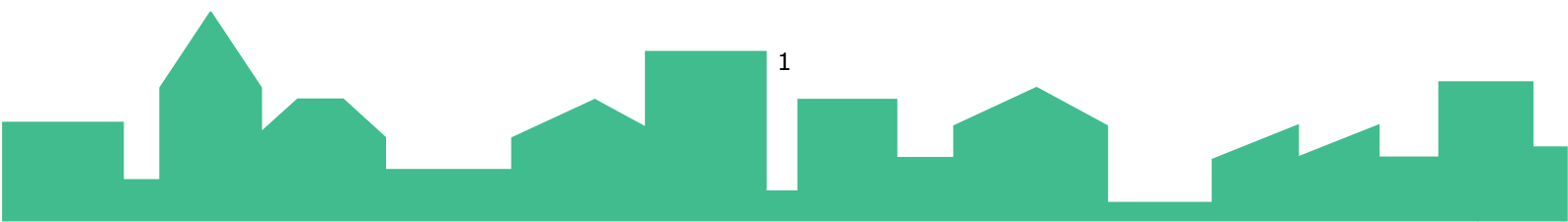
Povinné ukazatele budou použity, aby:

- byla do dvou let po podepsání Dohody definována výchozí situace v každé oblasti,
- bylo možné v pravidelných tříletých intervalech vykazovat změny oproti výchozí situaci.

Nástroj na podávání zpráv Nástroj na podávání zpráv bude k dispozici již brzy. Prakticky to znamená, že budete muset vyplňovat dvě části: povinné ukazatele a kroky.

Povinné ukazatele: Podávání zpráv musí být prováděno online v příslušném nástroji, kam lze přímo zadat hodnoty ukazatelů.

Kroky: U *plánovaných* kroků (→ vykazování základního scénáře) a *realizovaných* kroků (→ vykazování pokroku) je nutné vyplnit šablonu (v angličtině), kterou lze následně načíst do příslušné sekce stránky.

Ovzduší

Města usilují o významné zlepšení kvality ovzduší tím, že budou přísněji dodržovat pokyny WHO a co nejdříve ukončí překračování EU norem týkajících se kvality ovzduší.

— Koncentrace PM_{2,5} [nejvyšší roční průměr pozorovaný v (pří)městských lokalitách]

Tento ukazatel udává průměrnou roční koncentraci polévatého prachu (PM_{2,5}) na nejvyšších požadových úrovních.

ODKAZ: Směrnice EU o kvalitě ovzduší ([2008/50/ES](#) a [2004/107/ES](#)) a [nové pokyny WHO pro kvalitu ovzduší](#)

— Denní koncentrace PM₁₀ [nejvyšší počet dnů v roce, kdy koncentrace naměřená na (pří)městských požadových nebo dopravních stanicích překročí hodnotu 45 µg/m³ doporučenou WHO]

Tento ukazatel udává počet dnů, kdy množství pevných částic PM₁₀ překročilo hodnotu 45 µg/m³ na kterékoli (pří)městské požadové nebo dopravní stanici.

ODKAZ: Směrnice EU o kvalitě ovzduší ([2008/50/ES](#) a [2004/107/ES](#)) a [nové pokyny WHO pro kvalitu ovzduší](#)

— Úrovně koncentrace NO₂ (nejvyšší roční průměr pozorovaný na dopravních stanicích)

Tento ukazatel udává průměrné roční koncentrace oxidu dusičitého (NO₂) na nejvyšších úrovních dopravy v dané lokalitě.

ODKAZ: Směrnice EU o kvalitě ovzduší ([2008/50/ES](#) a [2004/107/ES](#)) a [nové pokyny WHO pro kvalitu ovzduší](#)

Voda

Města usilují o významný pokrok ve zlepšování kvality vodních ploch a o efektivnější používání vody.

— Spotřeba vody v domácnostech (litry na osobu a den)

Tento ukazatel měří spotřebu vody v domácnostech a udává se v litrech na osobu a den.

ODKAZ:

Příklad: Titul „Evropské zelené město pro rok 2023“, [pokyny](#) (květen 2020).

— Index úniků z infrastruktury (ILI)

Index úniků z infrastruktury (ILI) se počítá jako podíl stávajících skutečných ročních ztrát (CARL) a nevyhnutelných skutečných ročních ztrát (UARL)

ILI = CARL/UARL

ILI slouží jako výkonnostní ukazatel úniků, který při vyjádření měřených ztrát zohledňuje provozní tlak a délku sítě.

ODKAZ:

Canfora P., Antonopoulos I. S., Dri M., Gaudillat P., Schönberger H. (2019) Best Environmental Management Practice for the Public Administration Sector (Osvědčené postupy ekologického řízení pro veřejnou správu). Dokument Společného výzkumného střediska [EUR 29705 EN](#); Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) [2020/2184](#) ze dne 16. prosince 2020 o jakosti vody určené k lidské spotřebě

— Procento městských odpadních vod, které splňují požadavky Směrnice o čištění městských odpadních vod (co se týče shromažďování a sekundárního čištění)

Procento městských odpadních vod, které vyhovují požadavkům Směrnice o čištění městských odpadních vod, co se týče shromažďování a sekundárního čištění.

ODKAZ:

[Směrnice o čištění městských odpadních vod](#), co se týče shromažďování (čl. 3) a sekundárního čištění (čl. 4).

Příroda a biodiverzita

Města usilují o značný pokrok v ochraně a zvyšování městské biodiverzity, mimo jiné zvyšováním rozsahu a kvality zelených ploch v městech a zastavením úbytku městských ekosystémů a jejich obnovou.

— Procento chráněných přírodních oblastí, obnovených a naturalizovaných oblastí na pozemcích ve vlastnictví města

Ukazatel stavu a trendů, který hodnotí pokrytí chráněných přírodních oblastí, obnovených a naturalizovaných oblastí ve městě ve vztahu k celkové ploše města.

ODKAZ:

CBD (2014) [User's Manual on the Singapore Index on Cities' Biodiversity](#) (Uživatelský manuál o singapurském indexu biodiverzity měst); Maes J et al., Enhancing Resilience of Urban Ecosystems through Green Infrastructure (Zvyšování odolnosti městských ekosystémů pomocí zelené infrastruktury závěrečná zpráva). [EUR 29630 EN](#), Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk 2019;

. Dumitru, A.; Wendling, L. (2021) [Evaluating the Impact of Nature-based Solutions: Appendix of Methods](#). Publications Office of the European Union, Brussels, 2021, ISBN 978-92-76-22960-5, doi:10.2777/11361.

— Procentuální zastoupení stromového patra ve městě

Stavový ukazatel, který hodnotí podíl vzrostlých stromů (s potenciálem dosáhnout plné dospělosti) na celkové rozloze města a udává jejich propojenost.

ODKAZ:

Doick et al. (2019) [The Canopy Cover of England's Towns and Cities](#): baselining and setting targets to improve human health and well-being (Stromové patro v anglických městech: výchozí situace a stanovení cílů ke zlepšení lidského zdraví a pohody); [Evropský městský atlas](#).

— Změna počtu ptačích druhů v městské oblasti / zastavěných oblastech města

Trendový ukazatel, který poskytuje přehled o změnách druhové rozmanitosti, přičemž jako zástupná veličina vyjadřující kvalitu lokality se využívá počet ptačích druhů. Důležitý je důraz na hustě zastavěné oblasti, kde je počet druhů nevyhnutelně nižší než v přírodních ekosystémech. Změna může nastat v důsledku návratu druhů do lokality či jejich vymírání.

ODKAZ:

CBD (2014) [Uživatelský manuál o singapurském indexu biodiverzity měst](#).

Odpady a oběhové hospodářství

Města usilují o pokrok směrem k oběhovému hospodářství zásadním zlepšením nakládání s komunálním odpadem z domácností, významným snížením produkce a skládkování odpadu a výraznou podporou opětovného využívání, oprav a recyklace.

— Vyprodukovaný komunální odpad na osobu (tuny)

Tento ukazatel měří hmotnost komunálního odpadu vyprodukovaného ve městě na osobu, a to včetně odpadu připraveného na vývoz před zpracováním.

Tento ukazatel by měl být dle možností rozčleněn podle různých typů odpadů (viz Eurostat).

Tento ukazatel může být vyjádřen jako „tuny komunálního odpadu vyprodukovaného na osobu za rok“.

ODKAZ:

Definice podle databáze Eurostatu; [Pokyny Eurostatu k přípravě](#).

— Míra recyklace komunálního odpadu (%)

Tento ukazatel měří podíl recyklovaného komunálního odpadu na celkovém objemu vyprodukovaného komunálního odpadu. Recyklace zahrnuje recyklaci materiálů, kompostování a anaerobní vyhnívání. Tato míra se vyjadřuje v procentech, jelikož obě složky se měří ve stejných jednotkách, konkrétně v tunách.

ODKAZ:

[Definice podle databáze Eurostatu](#); [Pokyny Eurostatu k přípravě](#); [Partnerství měst EU pro oběhové hospodářství](#).

— Míra skládkování komunálního odpadu (%)

Tento ukazatel měří podíl komunálního odpadu nashromážděného na území města, který je umístěn na skládku (na území města či mimo). Tento ukazatel se počítá jako podíl počtu tun skládkovaného komunálního odpadu a tun nashromážděného komunálního odpadu. Tento koncept lze vyjádřit i v absolutních číslech, aby bylo možné srovnávat jednotlivá města.

ODKAZ:

[Pokyny Eurostatu k přípravě](#).

Hluk

Města usilují o výrazné snížení hlukového znečištění a přiblížení se hodnotám doporučeným WHO.

— Procento populace vystavené ve dne, večer a v noci průměrným úrovním hluku (Lden) ≥ 55 dB

Procento populace vystavené ve dne, večer a v noci průměrným úrovním hluku (Lden) ≥ 55 dB.

ODKAZ:

Směrnice o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí ([2002/49/ES](#)) čl. 5, čl. 6; příloha II; EEA, [Exposure of Europe's population to environmental noise](#) Expozice evropské populace hluku ve venkovním prostředí.

— Procento populace vystavené v noci hluku (Lnight) ≥ 50 dB

Procento populace vystavené v noci hluku (Lnight) ≥ 50 dB.

ODKAZ:

Směrnice o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí ([2002/49/ES](#)) čl. 5, čl. 6; příloha II; EEA, [Exposure of Europe's population to environmental noise](#) Expozice evropské populace hluku ve venkovním prostředí.

— Procento (dospělé) populace s vysokým rušením spánku

Při výpočtu rizika škodlivých dopadů hluku na zdraví lze údaje o populaci vystavené hluku (např. z ukazatelů 1 a 2 výše) kombinovat se vztahem dávky a účinku (tj. vzorce ukazující, jak se dopad mění v závislosti na expozici). Vysoké rušení spánku je jeden z dopadů (či koncových bodů v otázkách zdraví), které lze vypočítat. Vztahuje se k ukazateli Lnight výše.

ODKAZ:

Směrnice Komise (EU) [2020/367](#) ze dne 4. března 2020, kterou se mění příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES, pokud jde o stanovení metod hodnocení škodlivých účinků environmentálního hluku (EEA, 2019) [Environmental noise in Europe – 2020](#) (Enviromentální hluk v Evropě – 2020).